

KRETSAKTUELLT

Sommaren 2023

Svenska Kryssarklubben
Blekingekretsen

In Memoriam Arne Aronzon ("Aron")

Arne Aronzon, mer allmänt känd som 'Aron' avled i januari i år, 93 år gammal. Han var en drivande och stödjande kraft för Blekingekretsen från dess tillblivelse 1985 och långt in på 2000-talet. I styrelsen beklädde han poster som sekreterare, ansvarig för Hamn- och Farled, ansvarig för Utklippanverksamheten, vice ordförande och 1997-2001 som ordförande.

I alla sammanhang där Aron deltog visade han stort engagemang och han avslutade sitt ordförandeskap med att ta initiativ till och genomföra ett stort och lyckat båtmöte i Karlskrona, där 160 kryssarklubbare med tillhörande 70 båtar deltog.

Aron tilldelades 2003 Kryssarklubbens förtjänsttecken i silver för sitt långvariga arbete för föreningen. Jag samarbetade med Aron i styrelsen under lång tid och minns honom med glädje och tacksamhet.

Lars Möller

Kretsaktuellt ges ut av Blekingekretsen av Svenska Kryssarklubben och kommer ut med 3 nummer/år.

Vi är ca 800 medlemmar där många är bosatta utanför länet och några även utanför landets gränser.

Vi har inget kontor men Du är alltid välkommen att ringa till någon i styrelsen. Adresslista hittar Du på näst sista sidan i denna tidning.

E-post blekingekretsen@sxk.se

Hemsida www.sxk.se

Postgiro 59 58 22 - 8

Innehåll

Aron	2
Lasses ruta	3
Program våren	4
Funktionärsresan	9
Redaktören	10
Fjärd eller fjord	11
Ett sjöräddningsuppdrag	12
Ystad	14
Hamn o farled	18
Blixt och dunder	20
Säljes	24
Korsord	25
Att segla med handikapp	27
Funktionärer	31

Lasses ruta

Kära Kryssarklubbare!

Detta blir en något annorlunda 'ledare' än vad jag brukar skriva. Min hustru Ingela gick oväntat bort i mitten av april, vilket naturligtvis är ett hårt slag för mig och våra barn. För Blekingekretsen är det också ett hårt slag eftersom Ingela var redaktör för vårt medlemsorgan Kretsaktuellt. Tidningen var hennes skapelse och hon lade verkligen ned all kraft och energi på att skapa ett intressant innehåll i den.

Nu har vi en svår uppgift att hitta den person som kan ta över Ingelas mantel som redaktör. Om du själv är intresserad, så kontakta mig. Likaså om du vet någon som kan vara lämplig så tipsa mig. Jobbet är inget ensamarbete, utan hela styrelsen hjälps alltid åt att stötta redaktören.

Kryssarklubbens 100-årsfirande inleddes i Blekinge med ett uppskattat föredrag om klubbens historia. Det var många som kom och lyssnade på Carina och Erling på Marinmuseum i januari. Alla bör nu ha fått jubileumsårsboken som är något alldeles extra.

Beträffande sommarens arrangemang så kan man säga att dom går i traditionella hjulspår. Vi återupptar vårt båtmöte på Tromsö, som har legat nere på grund av pandemin. Vi gjorde ett försök med båtmöte på Utklippan förra året men det var inte så många som kom. Det kanske ligger för långt bort för de flesta. Jag hoppas att vi ser lika många på Tromsö som brukat komma tidigare.

Vårt andra båtmöte på Hällevik verkar inte ha upptäckts av så många. Hällevik är en av länets trivsammaste hamnar, så jag hoppas på god uppslutning i år. Det är alltid trevligt att träffa medlemmar på ett informellt och trivsamt sätt, och prata båtliv i allmänhet.

Jag hoppas vi möts på något av våra arrangemang.

Lars Möller
Ordförande

Program sommaren 2023

Båtmöte på Tromtö

Årets traditionella båtmöte blir igen på trivsamma Tromtö, strax väster om Karlskrona på position 056°09,1 N, 015°28,9 E. Vi hoppas på ett lyckat och trevligt möte. Vi brukar ha tur med vädret.

Träffen äger rum den **3 juni**. För de som anmäler sig i förväg (via e-post anmälan blekingekretsen@sxk.se eller telefon 0706-790188) betalar kretsen hamnavgiften. Ange då båttyp/båtnamn.

Efter hand som man ankommer till hamnen kan man gå tipspromenaden i det vackra naturreservatet. Ett antal kluriga frågor finns uppsatta efter kl 14.

Vid 18-tiden kan det vara dags att börja grilla det medhavda. Endast den fasta grillen i hamnen används. Klubben bjuder på en aperitif och tillhandahåller i övrigt öl till självkostnadspris. När det skymmer kan vi dra oss in i Navis klubbhus som vi har hyrt.

Hoppas att många har tid och lust att delta. Mycket båtsnack blir det...

Lasse

12/24-TIMMARSSEGLING 2023

24-timmarsseglingen är något specifikt för Svenska Kryssarklubben och går ut på att segla så långt som möjligt inom en vald tidsperiod och vara tillbaka på startpunkten när tiden går ut..

Information finns på 24-timmars hemsida. Gå dit via kretsens hemsida och välj 24-timmars i menyn till vänster. Där finns en karta över kretsens punkter och distanser som kan visas med gratisprogrammet Google Earth.

Här är Blekingekretsens seglingar i år: Vi har två möjliga startdagar, välj den som passar (eller bägge!).

	Vårsegling	Höstsegling
12/24-timmars	3/6 eller 10/6	26/8 eller 2/9

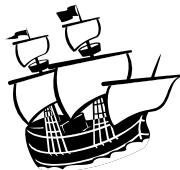
24-timmars startar mellan kl 12 och 15 på angivna dagar. 12-timmars startar kl 08-10. Den som vill segla 48-timmars eller ännu längre startar motsvarande tidigare än 24-timmarsseglingen.

Regler, punkt- och distanstabeller med mera finns på 24-timmars egen hemsida <https://24-timmars.nu/blekingekretsen>. Använd gärna mobilappen '24-timmars'som funkar som loggbok under seglingen. Du hittar appen på Google Play.

Anmälan helst på 24-timmars anmälningsystem på hemsidan, alternativt till Lars Möller, tel 0706-790188 eller e-post lars.moller@telia.com.

Vi ses på havet.

Lars Möller

Följ med på Blekingekretsens Sommaretkader 22 juli till 30 juli 2023

Den 22 juli träffas vi på Hanö för att därifrån starta en eskadersegling med historiska danska ön Christiansö som slutmål den 30 juli.

Vi startar med att samlas i Hanö hamn där vi har en gemensam grillkväll, lär känna varandra och bestämmer veckans seglingsäventyr utifrån rådande väderförhållande.

Planen är att segla till Simrishamn och vidare till Allinge och Svaneke på Bornholm.

Vi kommer att ha gemensamma utflykter till spännande ställen i alla hamnar och några gemensamma måltider.

Den 30 juli ska vi så ha anlänt till Christiansö där vi utforskar den lilla ögruppen och avslutar med att delta i den traditionella Sommerbalen!

Eskadern avslutas här på Christiansö. Därifrån seglar vi vidare hemåt eller bortåt på egen hand.

Max 6 båtar är planeringen. Anmälan till anmalan.blekingekretsen@sxx.se eller 0706-790188.

Båtmöte i Hällevik

Lördagen den 2 september 2023 är det dags för höstens båtmöte.

Vi träffas klockan 14 vid klubbhuset i underbara Hälleviks hamn, för information om dagens aktiviteter.

Ett besök på Fiskemuseet är planerat med intressant innehåll. Därefter blir det en traditionell grillning med sommarens båtsnack. Om vädret tillåter sitter vi utomhus.

Anmälan skall ske i förväg, vi bjuder på bryggavgiften.

Extra program för er som har tid och lust:

Från Hällevik kan man göra trevliga utflykter.

- Hanö
- Sölvesborg, med besök på glassbåten
- Valjeviken med besök på Hajan och Edenryds båtklubb
- Skånes skärgård med övernattning vid fin brygga på Lindö.
- "Glassegling" till ÅHUS

Varmt välkomna
Bert-Ove Bejevik

Anmälan och frågor hör av till: bertove.udden@icloud.com

Så här trevligt hade vi förra året i Hällevik

Det syns när våra kunder är nöjda

Svenska
Kryssarklubben

Svenska Sjö

010-490 49 00
dygnet runt

www.svenskasjo.se

Beräkna din premie idag, och välkommen
att kontakta oss om du har några frågor
kring din båtförsäkring.

Välkommen att försäkra din båt hos oss

Svenska Sjö är specialister på båtförsäkringar och har som ambition att erbjuda våra försäkringstagare kunnig, snabb och smidig skadehantering till låga premier. Dessutom ger vi våra försäkringstagare direkt återbäring på överskottet.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla **de bästa båtförsäkringarna** och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Som medlem i Svenska Kryssarklubben **försäkrar du din båt extra förmånligt**, utöver andra rabatter såsom förarintyg.

Sedan 1967 har vi tryggt båtägare och båtklubsmedlemmar i hela landet, så nästa gång nån vinkar, är det kanske en i gänget.

Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av
riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi
det svenska båtlivet.

Svenska Sjö

Vi delar Båtlivet med dig

Äntligen blev den av Funktionärs resan till Polen!

Bilder Annica och Hans Lindgren

Styrelsen beslöt redan 2019 att arrangera en resa till Polen för alla våra funktionärer som ett erkännande av det arbete som alla dessa utför. På grund av pandemin blev resan uppskjuten, men nu blev den äntligen av.

Vi samlades 27 glada personer på Stena terminalen på Verkö, kl 19.30 på fredagen den 31 mars, äntrade färjan, uppsökte våra hytter och för att sedan ta oss till en rikligt tilltagen buffé där öl och vin ingick...

Som Ni ser var det enbart glada miner...

På lördagen hade vi en guidad rundtur i Gdynia med omnejd.

Guiden var fantastisk och berättade mycket om Polens och Sveriges gemensamma historia.

Ingela Möller har gått bort.

Ingela var min hustru och kamrat i 60 år och denna tidnings redaktör i 22 år. Som redaktör arbetade hon oförtröttligt med att skapa intressant innehåll för föreningens medlemmar. Hon ville alltid ha mycket bilder i tidningen, helst med glada människor i. Som person var hon omtänksam, kärleksfull, envis och beslutsam.

Av de kondoleansmejl jag fått så förstår jag att hon var mycket uppskattad av alla hon hade kontakt med. Jag vill tacka för alla bevis för medkänsla i min sorg som jag fått.

Lars Möller

Sökes: Redaktör till Kretsaktuellt.

Person som vill medverka som redaktör för Kretsaktuellt. Tidningen görs nu i Adobe Indesign, men detta är inget villkor för nästa redaktör.

Vi kan inte betala något arvode, men du blir del av en varm kamratkrets.

För mer information kontakta ordföranden Lars Möller, tel 0706-790188 eller epost lars.moller@telia.com.

Fjärd eller fjord?

Vid Carina och Erling Matz' fina föredrag på Marinmuseet med anledning av Kryssaklubbens 100-årsjubileum sjöngs det en visa med ordet fjärd i texten. Erling påpekade att det visar att sången var skriven av en visdiktare från ostkusten eftersom ordet fjärd inte överhuvudtaget förekommer på västra sidan av vårt land.

Som en liten kuriositet, som kanske inte alla har tänkt på, kan nämnas att gränsen där fjärd övergår till fjord går mitt i Blekingeskärgården. Sveriges ostligaste fjord är Vierydsfjorden, men endast ett par sjömil ostvärt heter det Ronnebyfjärden (på "Grönsaksbladet"). En annan, lite äldre, källa anger att just för den senare kan båda ordformerna användas (Bertil Ohlsson: Blekingeskusten mellan Mörrums- och Ronnebyån, 1939).

Enligt etymologin (läran om ords språkhistoriska ursprung) är fjärd och fjord samma ord, fast med olika dialektala uttal och som har sitt ursprung i fornnordiskan. Enligt Wikipedia är en fjärd är en större, öppen del av en skärgård eller en havsvik, men kan också betyda farled.

Jag tror att de flesta av oss tänker på ett öppet havsområde avgränsat av öar eller uddar när vi säger fjärd medan fjord ofta förknippas med de djupa norska fjordarna som sträcker sig långt in i land, omgivna av höga berg. Men, som sagt, vi har fjordar längs hela svenska kusten från Vierydsfjorden till Idefjorden vid norska gränsen.

När vi nu är inne på gamla ord- och namnformer kan jag inte låta bli namnet på farleden syd/österifrån till Ronnebyfjärden – Danziger gatt. Samma namn finns också på en annan farled nämligen södra inloppet till Stockholms skärgård NO om Landsort.

Danziger kommer av staden Danzig, nuvarande Gdansk i Polen. Gatt betyder trång/smäl farled och kan härledas från lågtyska eller holländska med betydelsen "hål eller öppning" alternativt från ett fornnordiskt ord för "gata".

Varför heter det då Danziger? Jo, man antar att det var vägen till eller från Danzig. Det är inte ovanligt för farleder i svenska vatten att de namngavs på liknande sätt. Jan-Åke Andréén anger i en B-uppsats "Tecken på handel mellan Blekinge och länder på andra sidan Östersjön", flera exempel på ortsnamn med kopplingar på båda sidor om Östersjön, Danaflöt, Hedabyholm, m.fl.

Per Carlsson

Ett sjöräddningsuppdrag med helikopter

Foto:Nina Karlsson/Försvarsmakten

Året var 1976 och jag var färdmekaniker på flygvapnets räddningshelikopter på F17 i Kallinge. Som färdmekaniker skötte man även vinschningar

Helikoptern var en amerikansk Vertol 107. Svensk beteckning HKP4. Besättning på 5 man. 2 piloter, en navigatör, en färdmekaniker och en ytbärgare.

Kvällen den 27 april fick vi larm från Karlskrona Radio kl. 19,25. En segelbåt har sänt nödanrop på kanal 16. Läge någonstans utanför Öland.

Vi startade kl. 20.00. Låg molnhöjd och dålig sikt. Den dåliga sikten gjorde att vi ville komma till öppet vatten så snart som möjligt. Vi flög syd om Blekingeskärgården när vi fick ett meddelande att båten låg utanför Bläsinge på Ölands ostkust.

Efter att ha rundat Ölands södra udde fick vi kontakt med ett handelsfartyg LANA som låg utanför haveristen. Väl framme såg vi båten. Vinden var NNO 80 km/tim och snöfall. (På den tiden mätte man vinden i km/tim och höjden i meter).

Den första närkontakten med båten sker med en styrlina. Det är en vanlig skotlina med en gummiklädd vikt på ca 2 kg. Båten en Monsun hade ankrat i

aktern och sjön gick in i sittbrunnen.

Jag försökte få ner styrlinan men den stod rakt bakåt i horisontellt läge. Det är svårt att hålla helikoptern stilla i strålkastarljus och snöfall.

Jag försökte få ner styrlinan på alla sätt. Man kan sticka upp linan och kasta ner den med risk att träffa de nödställda.

Efter en timme gav vi upp och landade på Öland för att invänta mindre snöfall. En halvtimme senare ropar "Lana" upp oss och meddelar att haveristen skjutit upp flera nödraketer.

Vi startade 22.35 och var framme vid de nödställda igen efter en halvtimme. Snöfallet hade avtagit och jag lyckades få ner styrlinan akter om båten och de lyckade ta ta den. Jag vinschade upp en man men då släppte de styrlinan. Några väl valda ord från undertecknad. Jag lyckades få ner styrlinan igen och kunde vinscha upp de återstående två. Start mot Kalmar där ambulans väntade.

Vi var trötta och fick en sovplats på ett gammalt logement. Det fanns inga sängkläder men gott om madrasser som vi drog över oss. Start hemåt på morgonen och en ny dag väntar.

Båten bärgades av sjöräddningen och drogs in till Grönhögen.

F- mek Jan Petersson

**Exempel på Kryssarklub-
bens profilprodukter -
Det finns fler på hemsidan...**

Ystad

TEXT OCH FOTO ANNETHE OCH INGE ANDERSSON

När man seglar eller åker båt längs Skånes kust är det svårt att missa Ystad. Staden är en knutpunkt för nästan all fritidsbåttrafik, även om det finns andra mindre hamnar i närheten, som Abbekås och Kåseberga. Staden ligger strategiskt oavsett om man skall ta skuttet över till Bornholm, eller fortsätta runt kusten.

Hamnen är en stor färjhamn, med trafik till Bornholm och Polen. Sedan 2020 erbjuder FRS Baltic även katamaranfärd 2,5 timme till Sassnitz på Rügen i Tyskland. Ystads hamn är en av Sveriges större hamnar sett i passagerare och godsvolym. Hamnen har byggts ut och nya kajplatser togs i bruk 2021. Det går stora vågbrytare ut i vattnet som ger bra skydd för vågor och vind. Hamnen har en stor småbåthamn och bra gästhamn, ca 70 gästplatser med bra faciliteter och är inte hutlös i sin prissättning.

Utanför gästhamnen finns fina badstränder och man ser västerut, bort till Abbekås. När man skall gå upp i stadscentrum passerar man järnvägen, där de skånska s.k. Pågatågen går mellan Malmö och Simrishamn. När man korsat järnvägen från hamnen är man snart i centrum, med bra provianteringsmöjligheter och ett stort utbud av restauranger. Mysiga gränder med korsvirkeshus,

bl.a. Apoteksgården, mm.

Ystad är ju hemvisten för den fiktiva poliskommissarien Kurt Wallander, böckerna skrivna av Henning Mankell, som satte Ystad på världskartan. Ystad studios, ett av landets tre filmcentra, spelade in Wallanderfilmer. Man kan gå på utställning där och titta på allt från polisstationen till Wallanders hem. Det har även arrangerats stadsvandringar med Kurt Wallander tema.

Ystad nämns för första gången 1244 när konung Erik och hans bror Abel besökte staden. Den äldsta delen av staden uppstod på en höjd strax väster om Vassaån. Här anlades stadskyrkan S:ta Maria kyrka, en av Skånes äldsta kyrkor i tegel. I dag kvarstår dock endast en mindre del av den ursprungliga kyrkan. Direkt invid kyrkan utstakades

stadens torg och här uppfördes också dess rådhus. Rådhusets ursprungliga medeltida källare är fortfarande bevarad. Ystad fortsatte dock att vara en kunglig stad, vilket i viss mån bekräftas av sigillet med lejonet som heraldisk figur.

Ystad hade varit förbindelsepunkt med övriga Europa redan som dansk stad, men blev särskilt betydande under stormaktstiden när förbindelsen till svenska Pommern via Stralsund var viktig. Den urgamla leden kom norrifrån via Vä och Brösarp. Fram till 1800-talet var staden den ledande hamnstaden i Skåne, men förlorade alltmer sin betydelse under andra halvan av 1800-talet. Södra stambanans slutpunkt blev Malmö i stället för först tänkta Ystad. Likaså drogs den första telegraflinjen dit, och Trelleborg tog under senare delen av 1800-talet över mycket av färjetrafiken med kontinenten. Dessa omständigheter bidrog till att stadens centrum bevarades under en period när gammal bebyggelse fick ge vika för den nya tidens stenstad, vilket gjort att staden kan uppvisa ca. 300 korsvirkeshus i centrum, varav många med rötter i medeltiden. Detta gör Ystad till staden med mest korsvirkeshus i hela Sverige.

Ystad brukar ses som den stad i Skåne där bebyggelse från senmedeltid till 1700-tal bevarats bäst. Gatunätet i gamla staden är i stort sett oförändrat sedan medeltiden och flera senmedeltida byggnader finns bevarade, till exempel Kemnerska gården. Apotekarhuset från 1400-talet är ett av de äldsta ännu bebodda husen i hela Skandinavien. Napoleon I:s Östersjöblockad innebar ett stort uppsving för Ystads handel genom smuglingen. Många köpmän blev rika och detta visade man genom att

låta uppföra stora privata hus, bland annat Hembergs hus, Siriushuset och Nya Rådhuset.

Skeppsbron var en centralpunkt i Ystads historia och en hamn började att anläggas med stenpirar som skydd i början av 1800-talet. Planteringen av Sandskogen för att hindra sandflykten gjorde Ystad till en badort vid sekelskiftet 1900. 1829 invigdes Hôtel Continental du Sud, numera Hotell Continental, vilket är Sveriges äldsta hotell.

Järnvägen Ystad-Eslöv stod klar 1866 och den så kallade Grevebanan Ystad-Malmö invigdes 1874, sedermera Pågabanen. På 1890-talet blev Ystad en garnisonsstad. Kaserner låg på Stallgatan vid gågatan. Från denna tid finns även Charlotte Berlins bostad på Dammgatan och hennes samlingar bevarade som Charlotte Berlins museum. När det gäller sevärdheter i staden så får man inte missa Ystads teater.

Teatern på Stortorget brann ner och ersattes 1894 av en ny teaterbyggnad vid Sjömansgatan. Den är i dag en av Sveriges bäst bevarade 1800-tals teater i sitt slag. Teatern förknippas med Ernst-Hugo Järegård, stadens stora skådespelare och teater-son. Kyrkor finns det gott om, Sankta Mariakyrkan är den mäktigaste av dem, med mycket gamla anor. Predikstolen är ett av Skånes förnämsta barockarbeten. Stadens konstmuseum är också en sevärdhet, om man gillar konst. Sedan är ju tidigare nämnda korsvirkeshusen ett måste.

Hamn och Farled

Bojar och behovet av miljöstrategi

Arbetet i Hamn- och Farled och särskilt utläggningen av bojar, är som jag skrev om i förra numret, en utpräglad praktisk och taktisk verksamhet. De flesta av oss som håller på med det, har dragits in på grund av en lite barnslig förtjusning i just praktiska problem – schackel, linor, bojkomponenter och båtar med kran.

Men samtidigt har arbetet, som jag också varit inne på tidigare, en administrativ och byråkratisk komponent. Man ska inte bara hitta entreprenörer som äger och sköter de där kranarna, utan framför allt föra en dialog med länsstyrelsen och mark- och vattenägare om lämpligheten av en boj just där. Det arbetet är inte alltid så lätt. Det är också skälet till att vi inte fått ut några bojar sista året.

Ansvar för ”vattenområden” är ofta oklart. Öppna havet är ”allmänt vatten” och det vore bara att där pytsa i en boj utan någon dialog med omgivningen. Men vem vill nyttja en boj på öppet vatten? Fjordar och fjärdar ägs av någon, ofta en mycket oklar bysamfällighet eller med andelar fördelade mellan fastigheterna på omgivande öar och uddar. Marken kan man lätt finna ägare till via lantmäteriets kart- och sökfunktioner, men vattnet! Dessa vatten ingår oftast inte i fastigheterna utan är angivna som ”outredda” på Lantmäteriets kartor. Folk i omgivningen har ofta väldigt oklart för sig om de är sakägare eller inte. I enstaka fall ingår delar av en vik i en markfastighet, och då är det lätt att inleda ett samtal med fastighetsägaren. Eftersom fastigheten ligger vid havet så är ägarna ofta positiva till sjöliv därmed våra bojar, men det är inte alltid säkert de vill ha en boj just där vi tänkt oss den.

Så har vi då dialogen med myndigheterna. Bojarna läggs på platser som påverkas av mängder av olika skyddsområden – naturreservat, landskapsbildskydd, strandskydd, två olika Natura 2000-områden, samt fyra olika typer av riksintressen. Alla dessa områden avser att skydda sin, ofta mycket rimliga och behjärtansvärda, kvalitet. Som tur är kan man vända sig till länsstyrelsen för att pröva samtliga skyddsformer i en ansökan. Alltid något.

Vi ifrågasätter ju inte skydden eller behovet av dem. Som användare och besökare i skärgården är vi ju i högsta grad intresserade av att skydden finns och att deras värden bibehålls. Vår ambition är i stället att kunna visa att bojarna är

förenliga med skydden och ger en positiv påverkan och värna dessa kvaliteter som skärgården innehåller.

I Blekinge har vi dock tur genom att ha en länsstyrelse som är rätt positiv och förstående till friluftsliv och dess roll i skärgårdsmiljön. Därför har vi för det mesta fått tillstånd till bojar, även om det ibland kan ta väldigt lång tid, då länsstyrelsen är liten och har många ärenden. Detta skiljer sig åt i landet. På västkusten är länsstyrelsen i Västra Götaland rätt kritisk till båtlivet och så även till utläggningen av våra bojar. Men visst kan man förstå att båtlivet är större och har en annan påverkan på miljön där än i till exempel i Blekinge. Å andra sidan har länsstyrelsen i Halland aktivt gått in och finansierar bojar inom naturreservat, något vi nog inte kan förvänta oss här, med tanke på länets storlek och små resurser. Men synen på båtlivet varierar och är inte likadant i hela landet. En dialog med länsstyrelsen är därför viktig att sköta kontinuerligt.

Det är väldigt tydligt att det intryck som båtlivet i allmänhet och SXX i synnerhet ger när det gäller miljöpåverkan är viktigt för att det ska finnas en grundläggande acceptans för vår verksamhet och att båtlivet ska ses som ett bidrag till en hållbar och levande skärgård. Det engagemang som finns i SXX:s miljökommittéer och miljönämnd har inte bara ett egenvärde utan spiller över även på en så till synes teknisk verksamhet som bojutläggningar. Det är genom att hänvisa till vårt miljöarbete inom föreningen, och bojarnas positiva miljöeffekter, som vi kan få en förståelse för vårt förening och vad vi gör. Intresset för båt- och skärgårdsliv bidrar ju till ett engagemang i skärgårdens och havets miljö. Kan vi skapa en dialog med myndigheterna där vi inte bara framstår som krävande nyttjare av skärgården utan att vi på olika sätt kan bidra till att förbättra skärgården och kanske även stödja länsstyrelsens miljöarbete genom aktiva insatser som inventerare eller rapportörer från skärgårdsmiljön?

Jag ska därför inte som vanligt uppmana er till att engagera er i Hamn- och farledskommittén, utan i stället den här gången uppmuntra till att höra av er till Miljökommittén. Det arbetet som görs där är av yttersta vikt för både vår skärgårdsmiljö och för våra bojar!

Mårten Dunér

Blixt och dunder

Text Göran Ekelund, bilder från nätet

Vad händer:

Åska bildas när varm och kall luft möts. Vanligast pga kallfronter eller värmeåskmoln. Regnen ökar risken för att åska bildas.

Det finns i huvudsak två slags blixtar, negativa (vanligast) och positiva (farligast).

-De negativa blixtarna utgår från molnets nedre, negativa del.

Vid blixtnedslag förs negativ laddning från molnet ner till marken.

-De positiva blixtarna utgår oftast från de högre belägna delarna av molnet.

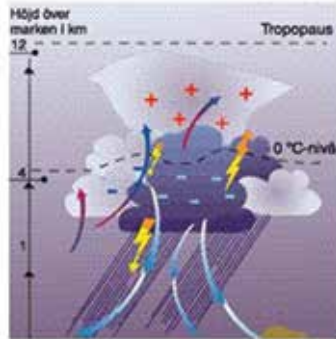
Vid nedslag förs negativ laddning från marken upp mot molnet.

Positiva blixtar är generellt starkare pga större avstånd mellan molnets överdel och mark.

Ögonblicket innan blixten bildas försöker en mängd tunna strålar av statisk elektricitet hitta en punkt som kan ta emot/ avge negativ laddning, och bilda en brinnande plasmakanal (blixt).

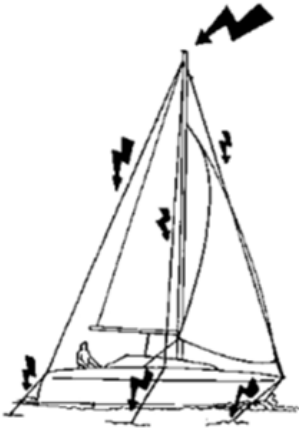
I kanalen skickas flera pulser av energi inom 1000 dels sekund, och därför blixtrar blixten.

Hur åska bildas - Laddning

På bilden ovan ser man att blixten slår ner i en mindre segelbåt. Men samtidigt, lite svår tydligt, syns en stråle från den större segelbåten som inte bildade blixtkanal. Därför är det inte säkert med kortaste masten. I Karibien har man konstaterat att katamaransegelbåtar oftare drabbas av blixten. Förklaringen är troligen den att det är laddningen på den yta på vattnet som båtens vant och stag bildar koncentreras till masttoppen.

Kan man skydda sig?

Det finns otroligt många teorier i detta ämne, men jag har försökt sälla. På hus är det vanligt med åskledare. Funktionen är att man vill att blixten skall söka sig till åskledaren istället för oskyddade delar av huset. Åskledaren består oftast av ett jordspett eller kopparplåt i marken förbundet med kraftig kopparwire till ett metallspjut placerat på hustaket. Statisk elektricitet dras alltid till spetsar som koncentrerar energin. Segelbåtsmasten utgör tyvärr en bra spets liksom åskledare på hus. Bästa skyddet för en segelbåt är att ha åskledare hängandes i vattnet kopplade till vant och stag. Detta klyver åskenergin och minskar risken för att det går hål i båten via mast och köl. Vissa båtar har masten kopplad till kölen, men det skyddar nog mest mot statiska urladdningar.

Hur kan båten skadas vid åskväder:

1 Direktnedslag:

- Skador på personer, elektronik, rigg och i värsta fall bränna hål i skrovet.

2 Nedslag i havet eller öar i närheten av båten:

- Kraftig tryckvåg kan bildas som kan trycka in logg/ekolodgenomföringar och dåligt säkrade slangar till genomföringar.
- Kraftig elektromagnetisk puls slår ut elektronik.

3 Åskvädret passerar på låg höjd utan blixtnedslag:

- Hög elektrostatisk energi ger överslag i elektronik, särskilt anslutna till antenn samt
- Hög elektrostatisk energi kan också orsaka försvagning i stag, vantinfästningar, korrosion på metalldelar i vattnet och orsaka elstötar.

En lösning, som börjar bli vanlig i tropiska länder och farvatten, är att använda en "Blixtavledare" för att minska spetsverkan i masttoppar och viktiga utrustningar. Blixtavledarna ser lite olika ut men gemensamt är att dom bildar en större yta. Pantaenius, ett av världens största försäkringsbolag för segelbåtar, rekommenderar blixtavledare. Monteras också på större Pinessbåtar.

Liknande lösningar används idag också vid tester i högspänningslabb för att undvika oönskade spetsurladdningar.

Skador pga blixtnedslag i vattnet intill båt:

Blixtnedslag i vattnet kan orsaka en kraftig tryckvåg som trycker in genomgående givare, typ enkel bajonettfattning, samt lossa dåligt anslutna slangar på genomföringar eller spränga dåligt armerade slangar på genomföringar.

Hur kan man minska effekten av blixtnedslag i vatten:

- Hålla lite extra koll på vissa fabrikat av genomgående givare med typ enkel bajonettfattning verkar drabbas och givaren

skjuts i i båten. Om det beror på om givaren inte varit helt i låst läge eller om genomföringens överdel gett vika har inte noterats av försäkringsbolagen. Oftast håller själva genomföringens ytterdel.

- Slangar till genomföringar bör alltid vara armerade och ha dubbla slangklämmor.
- Bra att ha en passande tätningsplugg i närheten.

Bilden ovan visar ekolodgivare som skjutits in i båten och överdelen på genomföringen saknas.

Viktigt att givaren sitter i låst position och låsfjädern är på plats.

Om du blir överraskad av åskan

Reva eller ta ner alla segel.

Rigga eventuella åskskyddskablar.

Koppla ur elektronik och antenner.

Stoppa in viktig elektronik, mobil, navigator, i ugn eller plåtlåda.

Rör inte mast, bom, ratt eller andra metallytor.

Undvik all kontakt med vatten.

Gå in i ruffen om möjligt.

I öppen båt utan mast, huka dig.

En fylligare version av denna artikel finns på hemsidan under fliken Teknik.

SXK Blekingekretsen Båttekniska kommittén Göran Ekelund 2023-03-23

Säljes

Batteriövervakning NASA BM1

Shunt 100 A

Pris 300 kr

Kryssarklubbens handbok *Färdmål Finland--Åland*

Pris 200 kr

Lars Möller, 0706-790188

lars.moller@telia.com

Du vet väl att du som medlem kan annonsera gratis i både Kretsaktuellt och på hemsidan.

På Kryss med Blekingekretsen nr 77 (ursprungligt nr 20 repris av korsord enl önskemål)

1→		↓		→		↓		10→		11↓	
				5							
↑	32				31			30			29←
24→		25		26		6	27			12	28↑
		2						9			
↑						23				22	←
						7					21
→	18			19				20			↑
↑	17					16		8		15	←
										13	
		→		3↑		→		↑		→	14↑

Konstruktör Anders Konow

- 1 För förtöjning
 - 2 Skyddar skuta mot skamfilning
vid kaj
 - 3 Snickare
 - 4 Stad i Småland
 - 5 Ger färdighet
 - 6 Mäss ombord
 - 7 Tygpyts
 - 8 Bl.a. bendel
 - 9 Också en sorts arkipelag
 - 10 Soluppgång
 - 11 Nagelfara
 - 12 Gå i hamn på vägen
 - 13 Ocean
 - 14 Spikas
 - 15 Stöttar
 - 16 Rödvitrandig stad
 - 17 Kärleksgud i barngestalt
 - 18 Liten artkel
 - 19 Ledningsgrupp
 - 20 Hosa
 - 21 Resultat av t.ex. sidvind
 - 22 I god ordning
 - 23 Feg fågel?
 - 24 För undervattens spaning
 - 25 Utpekade
 - 26 Förtretad
 - 27 Trut
 - 28 Dyvika
 - 29 Stått emot
 - 30 Äldre kikare
 - 31 Högt i vind
-

Ett tips

Om du brukar få fåglar som sätter sig i masttoppen och släpper saker ner på däck så kan du göra så här.

Klamma straps, ganska styva, runt föremålen där dom sätter sig. Dra åt dom hårt så att den fria änden pekar uppåt, som på bilden. Klipp till en spets på änden. Där sätter dom sig inte mer.

Jörgen Palme

Att segla med handikapp

Läs: Att kunna vara med ombord

Vi har seglat i närmare 50 år, först fick vi låna en ekkoster under två somrar, i Göteborgs skärdgård, mot att vi renskrapade däckets och tog hand om vårutrustningen. Vi skrapade och lackade...

När det var dags för sjösättning gav ägaren mig uppdraget att smeta färtalg mellan borden, så att den inte skulle sjunka, han hade bara lite på botten i en ynka burk, så jag köpte en rejäl burk till och smetade på, båten läckte inte, men vid upptagningen var den tung och hade en del l växtlighet med sig upp. Ibland blir det för bra...

Aloma som båten hette var en stadig och stabil koster, med utombordare som var nedstoppad i förpiken och som monterades inför varje hon gång den skulle användas. Vi hade bara gjort en liten sväng ut och skulle lägga till, svänggradien var stor och vi hamnade vid en annan brygga.

TA emot! Skrek kapten, men båten rände rätt in i bryggan som splittrades upp och när vi väl var förtöjda var det bara att åka hem hämta plank, spik och hammare och fixa till bryggan. Aloma fick inga ärr eller minnen av incidenten! Som sagt var, stabil och stadig..

När vi flyttade till Karlskrona köpte vi en Misil. Den hämtades på varvet i Ellös på påsken, det var fruset och en del is att hacka innan man kunde kasta loss.

Fin båt men något trång, när familj och gäster var med.. Vi bytte till en Ohlsson 88! Trevlig lättseglad båt, blev många långseglingar och kappseglingar, den båten skulle vi ha till vi inte kunde segla mer! Sas det...

En vecka efter det uttalandet vaknar jag en morgon, mannen i soffan med datorn framför sig, "Jag vill köpa ny båt! En OE 32 den ligger i Nättraby, vill Du följa med och titta, den ligger på land" så visade han bilden på båten med stegen upp, klättra ombord på en båt med stege upp, Nej inte jag! Redan då hade jag svårigheter att ta mig ombord, när båten låg vid kaj och klättra stege var inte tänkbart. Nej åk Du och titta men fotografera...

Jag fasade för de förhandlingar som skulle behövas, det tog 10 år innan jag lyckades få bytt Olsson 88 ans sunkiga klädsel.

Han kom hem visade bilder och allt bara kändes rätt.

KÖP!

Så kom dagen, då båten skulle mastas och jag skulle ta mig ombord, inför ögonen på det tidigare ägarna. Jag fasade... min obalans hade blivit värre och att kliva ombord inför åskådare kändes inte bra.

Men så överraskad jag blev, Aniara hade en stadig båge som man kunde hålla sig i när man gick ombord från sidan. Bild 1.

Kraftiga handtag på båda sidor, för att ta sig ner i kajutan. Bild 2,

En stadig trappa att kliva ner på bild 3

Kraftiga grabbräck på båda sidor i taket.

Så det bästa av allt
Förstavsstegen, stadig bred och hela tiden något att hålla sig i.

De tidigare bilderna visar vad båten var utrustad med. Vi har tillfört en ihop fällbar pall som är bra att kliva på, samtidigt som man håller i bågen. Och i stuvfacket bakom pallen, placeras rullatorn (ihopfälld) under seglatser. Allt är så bra!

Ingela

Har Du bytt e-post adress?

Vi skickar påminnelser och ny information med e-post, så att Du snabbt blir uppdaterad om vad som är på gång. Så håll din e-postadress aktuell.

..
Ändra själv i medlemsregistret, eller skicka din nya adress till

blekingekretsen@sxx.se

Missa inte viktig information, ändra NU!

Nya Medlemmar

Välkomna till Blekingekretsen

Niklas, Hilda och Mattis Sundin	Bromölla
Nicolas Westrup	Johannishus
Irina och Anders Halling	Lund
Lars och Karen Løvschall	Svendborg, Danmark
Claes Nyström och Anette Bergström	Växjö
Kjell och Inger Martinsson	Torsås
Karin Rebis	Göteborg
Matthias Gruetzmacher	Wädenswil, Schweiz
Sten Lembo	Viby J, Danmark
Katarina och Lars Brinte	Höllviken
Per Törnström	Ramdala
Peter Hansson	Sjöbo
Johanne Schmidt och Jørn Madsen	Holte, Danmark
Rickard Bruzgo	Åhus
Norbert och Haide Stuth	Neversdorf, Tyskland
Thomas Mantzius	Slagelse, Danmark
Sabine Lürkens	Gross Wittensee, Tyskland
Per Møller och Anja Schandorff	Rungsted, Danmark
Arne och Ulrica Hamn	Hörby
Björn Bendsorp Redestem och Birgitta Åkerson	Helsingborg
Anders Ljungman och Marie Swärdh-Ljungman	Karlskrona

Hittar Du inte Ditt namn, känn Dig varmt välkommen ändå

Våra funktionärer

Styrelse

Ordförande	Lars Möller 0706-790188, lars.moller@telia.com
Vice ordf.	Peter Borenberg 0707-667082, pb@sorbycentret.se
Kassör	Rolf Albinsson 0723-418625, ralbinsson@icloud.com
Sekreterare	Stefan Berg 0708-620 820, stefan.berg@hvik.se
Ledamöter	Annica Lindgren 073-6636284, lindgren.annica.68@gmail.com Bert-Ove Bejevik 073-2635621, bertove.udden@icloud.com
Suppleanter	Claes Redin 070-8257331, claes.redin@gmail.com Sven-Olof Lindström 0706-916 957, sv.lindstrom@telia.com

Kommittéer

Bätteknik	Per Carlsson 0708-213500 (ansv), Lars Möller, Jan Petersson, Jörgen Palme, Göran Ekelund
Eskader	Stefan Berg 0708-620 820
Hamn & farled	Mårten Dunér 072-7201299 (ansv), Peter Borenberg, Lars Karlsson, Jonas Thörngren, Tommy Carlsson, Lars Möller, Jan-Erik Yllenius
Information	Annica Lindgren 073-6636284
Webbansvarig	Annica Lindgren 073-6636284
Miljö	Bert-Ove Bejevik 073-2635621
Utklippan	Pär Aronzon 0708-114173, zatasail@gmail.com
24-timmars	Lars Möller 0706-790 188
Revisorer	Ulf Gustafsson 070-916 51 61 Hans Magnusson 0708-712 428 Göran Ekelund (suppleant) 0709-651 216
Valberedning	Jan Petersson 0732-295 604, janita.petersson@gmail.com Per Carlsson 0708-213 500, pelle@aspec.nu

*Avsändare:
SXK Blekingekretsen c/o Möller
Utövägen 8 A 371 37 Karlskrona*